

UDELEŽBA

I. POJEM UDELEŽBE

- pojem **udeležba** označuje primere, ko je **pri uresničevanju kaznivega dejanja sodelovalo dvoje ali več ljudi**
- posamezni **udeleženci** imajo različne vloge, različen prispevek k nastanku prepovedane posledice, so različno medsebojno povezani in imajo različno stopnjo organiziranosti – to različnost upošteva tudi kazensko pravo

1. TEMELJNE OBLIKE UDELEŽBE

- za kazensko pravo je najpomembnejše **razločevanje med udeleženci, ki so neposredno sodelovali pri uresnitvi kaznivega dejanja in drugimi udeleženci, ki so sodelovali kako drugače** – v zvezi s tem ločimo
  - udeležba v širšem pomenu: udeleženci, ki sami neposredno sodelujejo pri uresničevanju znakov kaznivega dejanja in prepovedane posledice – sotorilstvo, napeljevanje in pomoč
  - udeležba v ožjem pomenu: udeležence, ki sodelujejo kako drugače, vendar pri tem ne uresničujejo zakonskih znakov kaznivega dejanja – napeljevanje in pomoč
- to razlikovanje je pomembno zato, ker je **dejanski prispevek in pravni položaj teh udeležencev drugačen**
- **splošni pogoji**, pod katerimi je možno govoriti o udeležbi:
  - udeležba v širšem pomenu je sodelovanje več ljudi pri istem kaznivem dejanju – udeležba v širšem pomenu zajame različne prispevke posameznih udeležencev, ki so pripomogli k izvršitvi kaznivega dejanja oz. k nastanku prepovedane posledice (*primer: tatvina pri kateri sta dva sotorilca, en pomagač, en napeljevalec, je ena tatvina*)
  - ravnanje udeleženca v ožjem pomenu mora biti eden izmed pogojev za nastanek prepovedane posledice, ni pa nujno, da je njen neposreden vzrok
  - pri udeležbi v širšem pomenu je potrebna zavest vsakega udeleženca o skupnem delovanju – sotorilci morajo vedeti eden za drugega in za storilca, vendar ta zavest ni istovetna s krivdo
  - za udeležence v ožjem pomenu je potrben naklep glede kaznivega dejanja in prepovedane posledice, h kateri s svojim ravnanjem prispevajo

II. SOSTORILSTVO

1. POJEM SOSTORILSTVA

- **storilec** je tisti, ki uresniči zakonski dejanski stan kaznivega dejanja z vsemi sestavinami
- **sotorilca** je tisti, ki s kom drugim uresniči zakonski dejanski stan kaznivega dejanja ali njegove bistvene elemente
  - gre za delitev dela med dvema ali več storilci, tako da vsak od storilcev stori nekaj
  - pri sotorilstvu ni potrebno, da bi vsak sotorilec uresničil vse znake kaznivega dejanja – dovolj je, da sodelavci, s svojimi ravnanji omogočijo neposrednemu storilcu izvršitev kaznivega dejanja
  - dokler gre za sodelovanje dveh ali več storilcev, pri katerem vsakdo sam neposredno uresničuje del znakov kaznivega dejanja ni težav (*primer: eden krade, drugi drži vrečo*), zaplete pa se, če sotorilci neposredno ne uresničujejo znakov kaznivega dejanja niti niso navzoči na kraju dejanja (*primer: eden straži drugi pa vlamlja*)
- zato gre po KZ za sotorilstvo, če **več oseb skupno stori kaznivo dejanje tako, da sodelujejo pri izvršitvi, ali tako, da s kakšnim drugačnim dejanjem odločilno prispevajo k njegovi izvršitvi** – dve razsežnosti
  - sodelovanje pri izvršitvi – vsak od sotorilec uresničuje del zakonskih ali naravnih znakov kaznivega dejanja

- z drugim dejanjem odločilno prispevajo k izvršitvi kaznivega dejanja – sodelavec ni sam neposredno uresničil kakšnega zakonskega znaka kaznivega dejanja, vendar pa je njegov objektivni prispevek k uresničitvi kakšnega zakonskega znaka kaznivega dejanja tako pomemben, da ga ni mogoče šteti za udeleženca v ožjem pomenu

2. KRITERIJ ZA PREPOZNAVANJE SOSTORILSTVA

- za prepoznavanje sotorilstva je najbolj primerna **objektivno-subjektivna metoda**
- **objektivni kriterij:** pri razločevanju sotorilstva od pomoči moramo ugotoviti kaj je ravnanje, ki samo po sebi ni izvršitveno dejanje, pomenilo za neposredno izvršitev kaznivega dejanja
  - če dejanje domnevnega sotorilca ne izpolnjuje objektivnih kriterijev, ne gre za sotorilstvo ampak za pomoč
  - če dejanje domnevnega sotorilca izpolnjuje objektivne kriterije, v presojo pritegnemo še subjektivni kriterij
- **subjektivni kriterij:** če je izpolnjen objektivni kriterij, moramo ugotoviti ali je domnevni sotorilec pojmoval kaznivo dejanje pri katerem je sodeloval kot svoje ali kot tuje – zahteva se zavest sotorilca o tem, da sodeluje pri uresničitvi kaznivega dejanja in da šteje to dejanje za svoje, ne glede na to, kdo ga bo neposredno dokončal
  - če domnevni sotorilec, pojmuje kaznivo dejanje pri katerem je sodeloval kot svoje, je nedvomno sotorilec
  - če domnevni sotorilec, pojmuje kaznivo dejanje pri katerem je sodeloval kot tuje, ne more biti sotorilec, ampak pomagač

3. KAZENSKA ODGOVORNOST SOSTORILCEV

- subjektivni kriterij za prepoznavanje sotorilstva nima nikakršne zveze s krivdo
- krivda se presoja za vsakega sotorilca posebej, zato je možno sotorilstvo ob različnih oblikah in stopnjah krivde posameznih sotorilcev (*pri enem od sotorilcev je direkten naklep, pri drugem eventualen naklep, pri tretjem le malomarnost*)
- po KZ je **sotorilec kazensko odgovoren v mejah svojega naklepa in malomarnosti** – KZ torej uveljavlja načelo individualne in krivdne odgovornosti
- zato je mogoče, da dobi dejanje enega sotorilca drugačno pravno kvalifikacijo kot dejanje drugega sotorilca
  - to pride v poštev pri **ekscesu sotorilca** – če eden izmed sotorilcev stori hujše kaznivo dejanje, kot sta ga imela v naklepu, drugi sotorilec ne odgovarja za eksces (*primer: sotorilca se dogovorita da bosta nekoga napadla in telesno poškodovala, potem pa eden od sotorilcev žrtev naklepno umori – prvi sotorilec odgovarja za umor, drugi pa za telesno poškodbo*)
  - pri kaznivih dejanjih, ki so kvalificirana s hujšo posledico, odgovarja za hujšo posledico tudi sotorilec, ki je sicer ni sam povzročil, če mu je glede hujše posledice mogoče očitati malomarnost
  - na različno pravno kvalifikacijo lahko vplivajo tudi posebne okoliščine (*primer: oče in mati skupaj fizično ubijeta novorojenčka, mati odgovarja za detomor, oče pa za umor*)

4. POSREDNI STORILEC

- **posredni storilec** je tisti, ki koga drugega uporabi kot orodje za izvršitev kaznivega dejanja, tako da iz ozadja vodi njegovo dejavnost, izkorišča njegovo neznanje, zmoto, nerazgledanost...
- naš KZ pojma posrednega storilca ne pozna, ker ga sodna praksa ne potrebuje
- pri nas posredni storilec vedno odgovarja kot storilec, napeljevalec ali pomagač

5. NUJNO SOSTORILSTVO

- **nujno sotorilstvo** se pojavlja v primerih, ko zakonski opis kaznivega dejana predpostavlja več storilcev
- takšna kazniva dejanja se imenujejo **kazniva dejanja srečanja**, ker so vse udeležene osebe kaznive in ker se vsa ravnanja udeležencev gibljejo v isti smeri (*primer: oborožen upor, upor oseb ki jim je odvzeta prostost*)

- nujno sotorilstvo je značilno tudi za kazniva dejanja, pri katerih se **ravnanja udeležencev medsebojno dopolnjujejo** (*dvojna zakonska zveza*) ali si **medsebojno nasprotujejo** (*sodelovanje v pretepu v katerem je bil kdo ubit*)

- v takšnih primerih je kaznivost drugega udeleženca pogosto izključena

6. KAZNOVANJE SOSTORILCEV

- po KZ se **vsak izmed sotorilcev kaznuje s kaznijo predpisano za kaznivo dejanje, ki so ga skupno izvršili**

- to stališče ima osnovo v dejstvu, da je vsak sotorilec v resnici storilec, čeprav ima nekatere specifičnosti

- kljub temu pa je možna individualizacija kazenskih sankcij glede na objektivni in subjektivni prispevek sotorilca h kaznivemu dejanju in glede na vse druge okoliščine, ki lahko vplivajo na odmero kazni

7. PROSTOVOLJNI ODPSTOP, UPOŠTEVANJE OSEBNIH RAZMERIJ, LASTNOSTI IN OKOLIŠČIN

- sotorilcu, ki **prostovoljno prepreči kaznivo dejanje** lahko sodišče **kazen odpusti oz. vsaj omili**
- vendar ne zadostuje da sotorilec samo odneha in noče več sodelovati, ampak mora drugim sotorilcem in udeležencem preprečiti izvršitev kaznivega dejanja

- če so **pri sotorilcu podane določene osebne lastnosti, razmerja ali okoliščine** lahko zakon izključi kazensko odgovornost ali odpusti, zmanjša ali poveča kazen

- osebne lastnosti, razmerja in okoliščine se **upoštevajo samo pri tistem sotorilcu pri katerem so podane**

- **med osebne okoliščine štejejo** neprištevnost, bistveno zmanjšana prištevnost, dejanska ali pravna zmota, mladoletnost, prostovoljni odstop, povratek, lastnosti uradne ali vojaške osebe...

- to **pravilo ne pride v poštev pri prava delicta propria**, ko je storilčeva osebna lastnost konstitutivni element kaznivega dejanja – takšnih primerih se udeleženci kaznujejo po členu, ki velja za storilca, četudi nimajo zahtevane osebne lastnosti (*primer: udeleženec ni vojaška oseba*)

III. UDELEŽBA V OŽJEM POMENU

1. POJEM UDELEŽBE V OŽJEM POMENU

- udeležba v ožjem pomenu zajema **tiste oblike sodelovanja pri kaznivem dejanju, ki nimajo narave storilstva** – to sta napeljevanje in pomoč

- **napeljevanje in pomoč** sama po sebi nista kaznivo dejanje, gre za dopolnilna ravnanja, ki prispevajo k storitvi, niso pa odločilen pogoj za storitev kaznivega dejanja in za nastanek prepovedane posledice

- napeljevanje in pomoč **nista** zakonsko ali naravno **izvršitveno dejanje**

- napeljevanje in pomoč zajemata **udeležbena dejanja**, ki pomenijo sodelovanje pri tujem, ne pri svojem dejanju

- obstajata **dve teoriji, ki utemeljujeta kaznivost udeležencev:**

- teorija o odvisnosti ali akcesornosti udeležbe: z udeležbo več ljudi pri uresničevanju kakega kaznivega dejanja, je storjeno eno samo dejanje; pri tem dejanju nekdo nastopa kot glavni storilec, ostali udeleženci pa s svojimi ravnanji samo nekaj prispevajo, pripravljajo, pomagajo; ta ravnanja sama po sebi niso kazniva, ampak jih je treba vezati na dejanje glavnega storilca; napeljevalec ali pomočnik postaneta udeleženca in sta kazniva šele, če je glavni storilec uresničil vsaj poskus kaznivega dejanja oz. če je kaznivo dejanje dokončal

- teorija o samostojnosti ali principalnosti udeležbe: prispevek vsakega posameznega udeleženca ima naravo samostojnega kaznivega dejanja; obstoj udeležbenega dejanja ni odvisen od dejanja glavnega storilca in je tudi samostojno pravno kvalificiran, dejanja udeležencev so njihova dejanja, ne pa sodelovanje pri tujem dejanju

- KZ načeloma sprejema teorijo o odvisnosti ali akcesornosti udeležbe, v izjemnih primerih pa uveljavlja teorijo o samostojnosti ali principalnosti udeležbe (*pri neuspelem napeljevanju in napeljevanju kot posebnem kaznivem dejanju*)

2. POGOJI UDELEŽBE V OŽJEM POMENU

- **pogoji za udeležbo v ožjem pomenu**, so hkrati tudi kriterij za razlikovanje med storilci in udeleženci
  - delovanje glavnega storilca in udeležencev v ožjem pomenu pri istem kaznivem dejanju je skupno
  - udeležba v ožjem pomenu je mogoča samo pred ali med storitvijo kaznivega dejanja
  - udeležbena dejanja niso izvršitvena dejanja, gre za prispevek, prigovarjanje, podporo storilcu, za omogočanje ali olajšanje položaja storilcu pri uresničevanju kaznivega dejanja
  - ni nujno da obstaja neposredna vzročna zveza med udeležbenim dejanjem in prepovedano posledico, udeležbeno dejanje ni vzrok nastale posledice, ampak je le eden izmed pogojev za kaznivo dejanje
  - udeležbeno dejanje postane kaznivo šele, če je glavni storilec storil ali vsaj poskusi storiti kaznivo dejanje
  - za obstoj udeležbe v ožjem pomenu zadostuje, da je glavni storilec poskusil ali dokončal kaznivo dejanje, pri čemer je obstoj njegove kazenske odgovornosti brez pomena (*stališče o omejeni ali limitirani akcesornosti udeležbe*)
  - za udeležbo v ožjem pomenu je potrebna zavest udeležencev o skupnem delovanju s storilcem, udeleženci morajo vedeti za storilca oz. za določen krog oseb, med katerimi je storilec
  - udeležba v ožjem pomenu je lahko samo naklepna, udeleženec se mora zavedati da se udeležuje določenega kaznivega dejanja, mora se zavedati možnosti da s svojim ravnanjem prispeva h kaznivemu dejanju, to mora to hoteti ali v to privoliti
  - udeležba v ožjem pomenu je možna tudi pri delicta propria, udeleženec je lahko tudi tisti, ki nima posebnih osebnih lastnosti, ki jih zakon predpisuje za storilca lastnost storilca, ki je konstitutiven element kaznivega dejanja se pri delicta propria prenese na vse udeležence
  - če je določena osebna lastnost kvalifikatoren ali privilegatoren element kaznivega dejanja, udeleženec odgovarja za temeljno in storilec za kvalificirano oz. privilegirano kaznivo dejanje
  - hujša oblika udeležbe konsumira milejše, v primeru da ista oseba sodeluje pri uresnitvi kaznivega dejanja v različnih vlogah – storilstvo in sotorilstvo sta najhujši obliki udeležbe, ki konsumirata vse druge oblike, napeljevanje konsumira pomoč (*navidezni stek zaradi zaradi odnosa konsumpcije in načelo, da ena oseba za isto kaznivo dejanje odgovarja enkrat ne večkrat*)

IV. NAPELJEVANJE

1. POJEM NAPELJEVANJA

- **napeljevanje** je ena izmed **oblik udeležbe v ožjem pomenu**
- KZ določa, da kdor drugega naklepoma napelje, da stori kaznivo dejanje, se kaznuje kakor da bi ga storil sam
- KZ ne pove, kakšno ravnanje smemo šteti za napeljevanje
- **za napeljevanje lahko štejemo** prigovarjanje, prepričevanje, prošnje, dajanje nasvetov, grožnje, obljuje plačila...
- bistveno je, da napeljevalec s temi ravnanji povzroči pri bodočem storilcu odločitev, da bo storil kaznivo dejanje
- če pa se je storilec že prej dokončno odločil, da bo storil kazniv dejanje, potem napeljevanja ni oz. gre za neuspelo napeljevanje

2. POGOJI NAPELJEVANJA

- **napeljevanje se mora nanašati na določeno osebo in na določeno kaznivo dejanje:** določena oseba je lahko tudi jasno določen krog oseb, pozivi množici ne štejejo za napeljevanje; napeljevanje se mora nanašati na konkretno določeno kaznivo dejanje, čeprav ni treba, da se nanaša na vse njegove podrobnosti glede načina, kraja, časa storitve, razen če so te modalitete določene kot zakonski znaki kaznivega dejanja
- **napeljevanje je lahko enkratno ali večkratno:** dokler se nanaša na isto kaznivo dejanje, gre za eno napeljevanje; če napeljevalec napeljuje več oseb hkrati na isto kaznivo dejanje, gre za eno samo napeljevanje; če pa se napeljevanje nanaša na različna kazniva dejanja, gre za več napeljevanj, ki so lahko v idealnem ali realnem steku
- **napeljevanje je lahko neposredno ali posredno:** posredno je napeljevanje, ko napeljevalec napeljuje bodočega storilca prek vmesnih napeljevalcev; neposredno je napeljevanje, ko napeljevalec sam napeljuje bodočega storilca
- **napeljevanje je lahko storjeno samo naklepno:** napeljevalčev naklep je dvojen – mora se nanašati na napeljevanje samo in na kaznivo dejanje, h kateremu napeljuje; napeljevalec se mora zavedati, da s svojimi ravnanji nekoga napeljuje in to hoteti; ni pa nujno, da se napeljevani zaveda, da ga nekdo napeljuje ali kdo to je
- **vsebina napeljevalčevega naklepa mora biti identična z vsebino storilčevega naklepa:** to ne velja za podrobnosti, če te niso zakonski znaki kaznivega dejanja; napeljevalec stoji v ozadju, neposrednemu storilcu pa prepušča izvršitev kaznivega dejanja, način, kdaj, čas in druge podrobnosti

3. KAZNIVOST NAPELJEVANJA

- napeljevanja je kaznivo, če je storilec poskusil storiti kaznivo dejanje (*če je poskus kazniv*) ali pa ga je celo dokončal
- če je napeljevanje kaznivo, se napeljevalec **kaznuje tako, kakor da bi sam storil kaznivo dejanje**
- sodišče mora napeljevalcu odmeriti kazen v **okviru kazni, ki je predpisana tisto kaznivo dejanje** (*če je dejanje storilca ostalo pri poskusu se napeljevalec kaznuje za poskus, če je dejanje dokončano, se napeljevalca kaznuje za dokončano dejanje*)
- **odmera kazni** se ravna po stopnji napeljevalčeve kazenske odgovornosti in po drugih okoliščinah
- ni izključeno, da bo sodišče izreklo napeljevacu strožjo kazen kot storilcu

4. NAPELJEVANJE KOT POSEBNO KAZNIVO DEJANJE

- v nekaterih primerih je **napeljevanje inkriminirano kot posebno kaznivo dejanje:**
  - če gre za varstvo najpomembnejših objektov kazenskopravnega varstva – zburjanje narodnostnega sovraštva, ščuvanje h genocidu in vojnim hudodelstvom, ščuvanje k nasilni spremembi ustavne ureditve...
  - če dejanje glavnega storilca ni kaznivo, ker sploh ni inkriminirano – napeljevanje k samomoru

V. NEUSPELO NAPELJEVANJE

1. POJEM IN PRAVNA NARAVA NEUSPELEGA NAPELJEVANJA

- **neuspešno napeljevanje:** če napeljevani kaznivega dejanja, h kateremu je bil napeljevan, ni storil niti poskusil storiti
- **razlogi za neuspeh napeljevanja:**
  - napeljevalcu ni uspelo povzročiti storilčeve odločitve
  - napeljevani si je pozneje premislil
  - napeljevani iz objektivnih razlogov kaznivega dejanja ni mogel storiti
  - če se je storilec odločil za storitev kaznivega dejanja še preden je napeljevalec začel nanj vplivati

- če storilec ni storil tistega kaznivega dejanja, h kateremu je bil napeljevan, temveč kakšno drugo dejanje
- po teoriji odvisnosti ali akcesornosti udeležbe, neuspelo napeljevanje ne bi bilo kaznivo
- zato KZ v primeru neuspelega napeljevanja **izjemoma uveljavlja teorijo o samostojnosti ali principalnosti udeležbe**, saj napeljevalčevo ravnanje pa lahko razodeva visoko stopnjo njegove nevarnosti in kazenske odgovornosti in morda je le naključje preprečilo, da kaznivo dejanje ni bilo storjeno
- neuspelo napeljevanje je **kaznivo**, če se je napeljevanje **nanašalo na kazniva dejanja, za katera se sme po zakonu izreči 3 leta zapor ali hujša kazen** (če gre za huda ali najhujša kazniva dejanja, pri katerih je napeljevanje kaznivo samo po sebi, samostojno in neodvisno od tega, ali je napeljevani izvršil ali poskusil izvršiti kaznivo dejanje)

2. KAZNIVOST NEUSPELEGA NAPELJEVANJA

- kaznivost neuspelega napeljevanja je sicer vzpostavljena kot samostojna, vendar pa se glede **pravne kvalifikacije in kaznovalnega okvira veže na kaznivo dejanje, ki je bilo v napeljevalčevem naklepu** (*primer: če A napeljuje B-ja k umoru, B pa tega dejanja ne stori, A odgovarja za napeljevanje k umoru*)
- sodišče pri odmeri kazni za neuspelo napeljevanje upošteva tisti **kaznovalni okvir, ki je predpisan za dejanje, ki je bilo v napeljevalčevem naklepu**, lahko pa napeljevalca kaznuje tudi **mileje** (*ker KZ določa, da se za neuspelo napeljevanje lahko napeljevalca kaznuje kot za poskus*)

VI. POMOČ

1. POJEM POMOČI

- **pomoč** je druga, milejša **oblika udeležbe v ožjem pomenu**
- **za pomoč lahko štejejo** podporo, omogočanje, olajševanje, pripravljanje in podobno, to niso izvršitvena dejanja
- pomoč pomeni **sodelovanje pri tujem**, ne pri svojem **kaznivem dejanju**
- med pomočjo in nastankom prepovedane posledice **ni vzročne zveze**, pomoč ni vzrok za nastalo posledico, je pa pogoj, kaznivo dejanje bi storilec lahko storil tudi brez pomoči pomagača

2. KRITERIJI ZA RAZMEJITEV POMOČI OD OSTALIH OBLIK UDELEŽBE

- **objektivni kriterij:** za pomoč gre, če pomagač deluje naklepno, zavedajoč se, da pomaga storilcu pri storitvi kaznivega dejanja
- **subjektivni kriterij:** med pomagačem in storilcem mora biti povezanost in hkrati mora imeti pomagač naklep – naklep mora obsegati zavest pomagača, da pomaga in hotenje te pomoči; pomagaču ni treba vedeti za individualno določeno osebo storilca in storilcu ni treba vedeti da pomagača; naklep se mora nanašati na določeno kaznivo dejanje, ni nujno, da naklep obsega vsako podrobnost glede kraja, časa, načina, sredstev storitve in podobnih okoliščin, razen, če te podrobnosti zakonski znaki kaznivega dejanja

3. OBLIKE POMOČI

- oblike pomoči so primeroma navedene v KZ – poleg izrecno navedenih so možne tudi druge oblike pomoči
- pomoč je mogoča samo pred izvršitvijo ali med izvrševanjem kaznivega dejanja, ne pa tudi po storjenem kaznivem dejanju (*v takem primeru gre potem za samostojno inkriminirano dejanje*)
- KZ dejanja pomoči deli na **pomoč v fizični obliki** in na **pomoč v psihični obliki**:

- pomoč v fizični obliki: če da pomagač storilcu na razpolago sredstva za izvršitev kaznivega dejanja, če odstrani ovire za izvršitev kaznivega dejanja in druga ravnanja, ki objektivno ustrezajo smislu in pomenu teh dveh pomoči, na primer opustitev, če koga obvezuje dolžnostno ravnanje
- pomoč v psihični obliki: če da pomagač storilcu nasvet ali navodila, kako naj izvrši kaznivo dejanje, če pomagač storilcu vnaprej obljubi, da bo prikril kaznivo dejanje, storilca, sredstva, s katerimi bo dejanje storjeno in sledove kaznivega dejanja (*osebno prikrivanje*), če pomagač vnaprej obljubi, da bo prikril predmete pridobljene s kaznivim dejanjem (*stvarno prikrivanje*) in druge oblike psihične pomoči, ki so po svoji naravi, pomenu in smislu enake naštetim
- kadar je pomoč dana v obliki nasvetov ali navodil storilcu, kako naj stori določeno kaznivo dejanje, je treba raziskati, ali se konkretno ravnanje obdolženca sploh lahko šteje za pomoč – če kdo z nasveti ali navodili utrdi še ne dokončano odločitev storilca, da bo storil kaznivo dejanje, imamo opraviti z napeljevanjem, ne s pomočjo

4. DVE PRAVNI NARAVI POMOČI PO STORJENEM KAZNIVEM DEJANJU

- **osebno in stvarno prikrivanje**, sta vnaprejšnja obljuba storilcu, ki mu olajša storitev kaznivega dejanja, ga ohrabrita, mu dajeta podporo
- brez pomena je, če pomagač ne izpolni tistega kar je vnaprej obljubil, tega ne moremo šteti za prostovoljni odstop, ker je tisto kar je kaznivo že storil in od tega ne more več odstopiti (*z obljubo ga je opogumil in podprl*)
- okoliščina, da pomagač obljube ni izpolnil, se lahko šteje za olajševalno, ne odpravlja pa kaznivosti pomagača
- za **osebno prikrivanje** gre če pomagač storilcu vnaprej obljubi, da bo prikril kaznivo dejanje, storilca, sredstva, s katerimi bo dejanje storjeno in sledove kaznivega dejanja – namen takšne pomoči je preprečiti, da bi organi odkrivanja in pregona odkrili kaznivo dejanje in izsledili storilca, takšno ravnanje je inkriminirano tudi kot posebno kaznivo – pomoč storilcu po storitvi kaznivega dejanja, vendar za to kaznivo dejanje odgovarja tisti, ki daje storilcu takšno vrsto pomoči po storitvi dejanja, ne pa pomagač, ki storilcu vnaprej obljubi pomoč
- za **stvarno prikrivanje** gre če pomagač vnaprej obljubi, da bo prikril predmete pridobljene s kaznivim dejanjem – tudi to dejanje je inkriminirano kot posebno kaznivo dejanje – prikrivanje, vendar za to kaznivo dejanje odgovarja tisti, ki kupčuje, prikriva ali razpečava stvari, za katere ve, da so pridobljene s kaznivim dejanjem, ne pa pomagač, ki storilcu vnaprej obljubi pomoč

4. KAZNIVOST POMOČI

- pomoč postane **kazniva** šele, če glavni **storilec izvrši ali vsaj poskusi izvršiti kaznivo dejanje**
- to stališče nima izjem, saj pomoč sama po sebi ničesar ne pomeni, zato neuspela pomoč ni kazniva
- če storilec izvrši kaznivo dejanje se **pomagač kaznuje kakor, da bi ga sam storil**, kadar kaznivo dejanje storilca ostane pri poskusu, se **pomagač kaznuje kakor za poskus** – pomagača je možno kaznovati tudi mileje
- kazenska odgovornost pomagača se vedno presoja individualno in v mejah njegovega naklepa

5. POMOČ KOT POSEBNO KAZNIVO DEJANJE

- KZ v nekaterih primerih pomoč inkriminira kot samostojna kazniva dejanja
- to je potrebno, kadar dejanje glavnega storilca ni kaznivo, smotrno pa je kaznovati pomagača, ker je njegovo dejanje dovolj zavržno (*primeri: pomoč pri samomoru, nedovoljena prekinitev nosečnosti, prikrivanje, pomoč storilcu po storitvi kaznivega dejanja, omogočanje bega osebi, ki ji je odvzeta prostost*)